

B. C. D.
De
NUDITATE
HOMINUM IN STATU
ANTE LAPSUM,

permissu

Inclutæ Facultatis Philosophicæ
in Academia Lipsiensi,

P RÆ S I D E

Dn. M. JOHANNE Gottlieb Hardt /
Facultatis Philosophicæ Assessore,

cum Eruditis

placidam collocutionem,

ad diem XXVII. Septembr.

M. D C. L X X X I V.

H. L. Q. C.

institueret

A. & R.

JOHANNES CHRISTIANUS Holl.

L I P S I A,

T Y P I S J U S T I N I B R A N D I. a. X C V I I . 34.

coll. diss. A
17, 34

I. N. J.

AΣκητιν nullam in rem , qvam in disputatori-
um studium magis complementum ulti-
mum inducere, non potest non in confessio
esse apud omnes , qvi rem intelligunt :
Id perpendens ego una cum binis Commilitonibus,
constituimus tandem, qvas privatos haetenus inter
parietes vires eramus periclitati publico etiam in
conflictu experiri : Stimulabat insuper Controver-
sia , qvæ de NUDITATE inter nos agitabatur ,
adeo qvidem , ut , præsertim non refragante
Dn. Præside illam eligeremus , utpote disputabile
Thema jucundumqve pariter . Quemadmodum
ego itaq; hac vice NUDITATEM hominum in Statu
ante Lapsum pertexturus sum , ita alter de NUDI-
TATE ipsorummet in Statu post Lapsum ; Tertius
de NUDITATE in Statu post Resurrectionem , lu-
cubrationes suas promulgabunt . Faxit
DEUS feliciter ..

§. I.

Quod solet etiam in re clarissima tantum non semper contingere, ut in dubium illa vocetur, id ipsum qvando in Protoplastorum Nuditatem curatius paulo inquirimus, pariter obvenire observamus. Qvamvis enim à Mōse illa expressis verbis adseratur, nihilo tamen minus Judæi, fabularum architecti ac heluones, si non vestem, aliquid saltem instar vestis primo homini affingunt. Sic in Pirke R. Eliezer cap. XIV. fol. IX. col. 4. hæc consignata legi possunt: Qualis erat vestis Adami hominis primi? erat pellis Onychina, vel ut alii interpretantur, ungvis instar pellucida, qvam nubes gloriæ circumdabat. Cum vero comedisset de fructibus arboris vetitæ, exuebatur ei pellis illa, videbatq; se esse nudum, recedebat insuper ab eo nubes gloriæ: atq; inde est, quod adhuc dum ineunte Sabbatho Judæi ungues ad candelam contemplari soleant admiraturatâ preculâ, verba sunt Wilhelmi Schickardi, Juris Regii Hebræorum pag. 115. Si quidem ratio hujus ritus in Minhag. fol. 3. ad memoriam vestis, qvæ Adamo instar ungvis adhæserit, dilucide referri deprehenditur. Confer Buxtorf. Synagog. Judaic. c. XVI. p. 347. seq. omnium autem maxime notæ Excellentiss. Dn. D. Johan. Benedicti Carpz. ad l. c. Schickardi p. 358. seqq. dignæ sunt quæ legantur.

§. II. Alii contra assérunt Protoplastos pilosos ab initio & hirsutos fuisse, ut ex Raschi ad Genes. III. 21. fol. 6. col. 1. potest colligi, qualismodi cutis Esavo postmodum contigerit. vid. Libavium de Universit. & Originibus rerum condit. libr. VII. p. 644. atq; hac ratione perinde sicut animalium reliqua vestitu non habuisse opus.

§. III. Sed adduxisse nugas tales, est easdem refutasse, præsertim cum contrarium monumenta nos Sacrarum Literarum edocent. Præterquam enim, quod Gen. II. v. ult. uterque primorum parentum nudo corporis habitu fuisse, disertis perhibeatur verbis, caput proxime subsequens integrum ferè, Nuditatem illam propignat, quatenus eidem perizomatis ficalneis remedium paravere Lapsi v. 7. neq; aliam fugæ suæ causam qvam hanc ipsam professi sunt v. 10. DEUS quoq; in adqvositam istius cum pudore per delibationem fructus vetiti notitiam invectus est v. 11. factisq; vestimentis è pellibus pudibundos contexit v. 21.

§. IV. At

§. IV. At verò quamobrem homines integri nudi ita nulloq; prorsus circumdati amictu paradisum coluerint, disquisitione ulteriore videtur esse dignum: atque hic iterum deprehendere est centones farciri nugarum. Rabbini enim ante Lapsum cœcos fuisse homines & vitam brutalem vixisse somniant: Calov. Bibl. Illustr. ad Cap. III. Gen. v. 7. p. 241. confer Pelargum ad eundem Locum, qui pag. 74. ex Paulo Fagio refert: Judæos opinates, arborem Scientiæ Boni & Mali vim habuisse aperiendi oculos & auferendi cœcitatem; quod egregiè ab Augustino lib. XIV. de Civitate DEI cap. 17. & Theodoreto qvæst. 33. refellitur.

§. V. Aliis placet, putasse Adamum in Integritate, se tectum esse pilis aliove vestitu, nec vidisse, quod præter cutem indumenti haberet nihil. Libav. l. c. p. 683. Sed ad qvæ dictus Autor reponit: non erat cœcus; nec tam miserè vacillabat judicio, ut qvæ naturas animalium discreverat, suam non intelligeret, nec præstigiis captus aliter videbat, aliter putabat se videre.

§. VI. Nonnulli causam Nuditatis in ætate Protoplastorum, qværunt, existimantes Adamum puerum fuisse primitus; cum quibus & August. de Gen. lit. I. VI. c. 13. ubi disputat num puerilis an virilis Adami Statura prima fuerit, facere videtur, ita tamen ut arbitretur, mox Omnipotentia DEI adolevisse, quemadmodum est apud Gesnerum: Explicationis Gen. p. 36. Pèirerius quoque, ille Præ- Adamitarum inventor Hevam non virginem; sed infantem factam esse fabulatur, quæ de die in diem nostrum infanticum more creverit, cuius argumenta diluta vid. Disput. de Hevæ ex Adami costa ædificatione Rostochii sub præsidio M. Samuelis Asteri 1674. habitæ Cap. III. §. 9. & 10.

§. VII. Grotius de J. B. & P. libr. II. cap. II. ingenio pueros extitisse censet, i. e. simplices & ignorantes, quem refutatum lege ap. Calov. c. l. ad Gen. II. v. 9. p. 235. seq. arguento inde præfertim desumpto, quod Col. III. v. 10. renovari debere dicamus, ad cognitionem, in qua primus homo fuit conditus, renovationem itaque ad cognitionem supponere cognitionis amissionem.

§. IX. Parili ratione acutem haud tangere videntur, qui nudos fuisse primos parentes ideo perhibent, quod corpora non animalia habuerint sive carnalia, sed spiritualia; Sententiam hanc Præful Hipponensis postquam loc. cit. cap. 19. seq. recensuit,

cap. 24. accurate satis perstringit, destruitq; rationes in contrarium.

§. IX. Longè autem absurdissimum illud Hebreorum commentum est, quod Platonis alias in Symposio auctori adscribitur: Cum DEUS ille benedictus Adamum conderet, Androgynum ipsum creasse, quemadmodum dictum est: Marem atq; fœminam creavit eos. Nimirum credidit R. Sam. Bar Nachmann juxta cum aliis, quorum nomina æque ac verba in citata modò Diller. Cap. II. §. 2. recensentur: mulierem primitus conjunctim cum Adamo cretam & quasi pice agglutinatam scapulis ejus, ita ut à fronte Adamus, à tergo Eva esset: Sententiam hanc suam quoq; fecit Menasseh Ben Israël conciliat: supra Gen. qv. 8. memorante hac omnia Hakspanio in Sylloge Disputat. Theol. & Phil. p. 283. seqq.

§. X. Id vero dictus Autor inibi miratur: Christianorum non nullos eandem sententiam probasse, quos inter numerandus Franciscus Georgius Venetus Tom. I. Problem. 29. ap. Sextum Senensem libr. V. Bibl. Sanctæ ann. 45. Cum tamen hi expendere debuissent illud Apostoli 1. Cor. XI. v. 8. Vir non est è muliere, sed mulier è viro. Et aliud 1. Tim. II. v. 13. Αδὰμ πέπτως ἐπλασθη εἰς Εὐα; qvibus locis monstrum hoc omnino intercidit, quatenus à fabularum illarum structoribus assertur: Corpus ex utroque sexu coalitum divisum postmodum esse à DEO, atq; ita adjutorium positum coram eo, (Adamo) i. e. à fronte ipsius, (ita qvippe interpretantur) adeò, ut corpus, qvod antè humeris agglutinatum hærebat, deinceps in ejus esset conspectu.

§. XI. Insuper ipsa ratio dicitat, Hermaphroditum Adamum haudquam esse conditum, siquidem corpus talismodi à Philosophis monstrosum reputetur, quale quod Natura naturata per se non producit, nendum Naturans, quando agit solitariè, ut factum in Creatione. Pariter æque absurdum sano est judicio, statuere, bicorpore monstrum posse ita dividi, ut duo individua humana inde existant; atq; dicere cum nequissimo nescio quo Imperatore, quando Rabbi Eliezarem objectionibus exagitare yolebat: DEUM Judæorum (sit venia blasphemia referenti) furem esse, quod Adamo, sopore immisso costam sustulerit. Cum enim corpus illud unam tantum habuissest animam rationalem, qua Sp̄ritus est, illa fuisset divisibilis in duas animas, commento Pneumaticæ,

ticæ ignorato, vid. controversiam hanc de Adamo Androgyno
fuse pertractatam ap. Hakspan. c. l. à p. 282. usque ad 293.

§. XII. Omnes ergo Sententiæ quotquot hæc tenus adductæ
sunt, deliræ existunt, & à nugis parum aut nihil abludentes, tan-
tum abest, ut, quæ causa Nuditatis Protagastorum in statu inte-
gro fuerit, declarent exactius. Atqve illa nunc qvidem investi-
ganda nobis porrò venit. Quo in negotio si pensiemus, quamob-
rem vestitu nobis postquam Imaginem DEI amissimus, opus sit,
puto rem habebimus manifestissimam. Namqve requiritur ille
ob rationes tūm physicas, tūm morales. Inter physicas centrum,
ad quod reliquæ collimant omnes, valetudo certe occupat, quæ
labefactari, prorsus imò destrui ab æstu potest, gelu, imbris,
aëre, quibus omnibus validus diversis vestimentorum generi-
bus obex haud difficulter ponitur.

§. XIII. Morales inter rationes, ob quas tegumentis utimur,
potissima censi debet turpitudo, quæ adhærescere membris
quibusdam videtur, morationibus saltim gentibus, partim quod
sordibus ejiciendis destinata sunt atque ita naturali velut infam a
laborant; partim etiam, quod omnium in se convertunt oculos,
& libidine quidem incensos, adeò ut statim reciproco velut im-
petu per illas partes erumpere pravitas vehementer annitat^{ur}:
quoniam itaque omnem à se turpitudinem quilibet aversam dis-
cupit, hanc quoque velaminibus occultare allaboramus.

§. XIV. Neutræ harum urgebant primos parentes, quamdiu
nondum erant lapsi: Non periclitabatur ipsorum valetudo,
Accuratissima enim omnium partium corporis erat unio & dispo-
sitio, quæ adversi nihil admittebat, imò ne admittere quidem
poterat, cum illi non minus impassibiles fuerint quam immor-
tales.

§. XV. Turpitudinis ne minimum quidem vestigium sentire,
poterant, imo nec verecundia in ipsis dabatur ulla: recta erant atq;
ordinata principia quarumvis actionum. Dici posset excretio-
ne non habuisse opus, qvia fortè plus nec comedevnt nec bibe-
runt, nisi quantum nutriendo corpori suffecit: Sed quorsum
pertinuerint illa organa? quare probabilitus videtur, exrementa
integrorum nostris prorsus existisse dissimilia, propter dissimile
nutrimentum, dissimiles pariter concoquendi vires, sicuti non-
tantum

tantum experientia edocemur, animalium nonnullorum excre-
menta fragrantia excludi, sed quoque de Alexandro M. à Plu-
tarch. in vita ejus relatum accepimus, quod sudore quoties sit
perfusus, ille swaveolens extiterit.

§. XVI. Multominus Protoplastos pudere debebat Nuditatis ideo, quod illa stimulare posset libidinem, nesciebant illam incorrupti: Natura enim hæc illis erat, qua creati fuerant, nec judicium cujusquam de se sinistrum vereri, ullave culpa pallescere cogebantur: istam rem quæ postea vocabatur Nuditas, initio hoc vocabulo non intelligebant; & si tunc dixisses de Nuditate, surdis fabulam narrasses; Libavius l. c. p. 683. An sol opus habet verecundari, quando sine velamine omnium oculis usurpatur? Rem omnem egregie Dn. D. Calov. l. supra c. eloquitur: Ante Lapsum inquit: Nuditas cum Naturam, & morum integritatem, membrorumque συμμετρίας & ἀγμονίας perfectam, tūm continentiam & iustitiam sanctissimam testabatur. Nihil defor-
me illis inerat, quod vestibus operirent, neque ab ulla aëris injuria metuendum fuit. Et cum conscientiam haberent nullā peccati labi pollutam, nihilque præter rationis dictamen membra corporis inverecunde agerent, nulla pudoris causa erat. Quid eos puderet, scribit Beda, quando nullam Legem senserant in membris suis repugnantem Legi mentis suæ? Nullus erat motus in corpore, cui verecundia deberetur. Nihil putabant velandum, quia nihil senserant refrenandum. Nuditas ergò illa non dedecori, sed ornamento erat. Hactenus Calovius.

§. XVII. Quibus ita deductis, quæstio nunc illa oritur: An nos etiam, quando quidem in statu integro mansissemus, nullo unquam habitu fuissetus usi? Non queritur: utrum illi, qui Paradisi cultores existissent, sed an omnes quarumcunque terrarum homines multiplicato Adami semine, persistissent incedere nudi, imò vero an prorsus ad hoc fuissent adstricti? Quemadmodum enim extra Paradisum minus delicatos fructus fuisse arbitratur Libav. l. c. p. 655. adeò ut Paradisus tanquam horreum & promtuarium vel apotheca credi possit eorum quoque, qui extra habitassent non mutato statu integratatis; ita parili ratione constitutos extra Paradisum Adami corruptos posteros abituros forte à paradisiacis quoad Nuditatem fuisse perhiberi posset.

§. XIX.

§. XIX. Rationes, quæ patrocinari opinioni huic videntur, sunt seqventes 1.) quia Paradisus juxta communissimam sententiam partim in zona torrida, partim ubi aëris temperies ad illam proximè accedit, situm obtinuerit, nimiusque ita æstus Nuditatem forte svaserit, cum longè secus res se habeat in zonis frigidis vel etiam in temperatis, quando bruma sœvit. Illa verò omnino contigisset pariter ac nunc, etiamsi primi parentes non peccassent; Eadem enim erat zodiaci obliquitas, idem cœli, siderumque motus. Quod si dicatur, corpora tali in hominibus illis temperamento prædita esse potuisse, quale aëris temperiei tali vel tali erat accommodatum, hoc consequetur absurdum: diversum imò adversum temperamentum integros obtinuisse. 2.) Cum brutis animantibus à providæ naturæ curâ prospectum sit adversus aëris inclem tam, terrestribus villosum cute, volatilibus plumis, squamis piscibus; hominem ideo relictum nudum, qvoni am in Paradi so (α) tegmine haud indigebat & (β) alibi locorum constitutus tale quid requirente necessitate, utpote ratione instructum animal poterat comparare, atque ita ipsam Nuditatem contra Nuditatis necessitatem militare. 3.) Qvia in eo nihil absurdum deprehenditur, quando homines corpori aliquid circumdedissent; prorsus sicut assis ac elixis vesci poterant, licet talis artificiosa præparatio haud esset necessaria: Nam ingens delectus ad satietatem & voluptatem adfuisset eduum, fuissent insuper hæc longè mitiora, naturaque robusta, concoxisset omnia rectius, dicente Libav. c. l. p. 655.

§. XIX. Ulterius 4.) ideo homines omnes, licet Protoplastos labi non contigisset; nudatum corporis habitum haud fuisse retenturos, asserendum videri potest; quod inter eos aliqua existituta erat Res publica, quam probabilem sententiam existimat Excell. Dn. D. Alberti Compend. Juris Naturæ libr. II. cap. 14. §. I. Saltim ut liberi parentibus, ita nepotes avis atavisque, posteri majoribus & reyerentiam debuissent & partitionem voluntariam: Ast quomodo se invicem potuissent dignoscere, nisi vestitus varietas discrimin designasset? discerni sine certis quibusdam notis ne illi quidem potuissent, quibus capiendis Paradisus sufficiebat, atque inde multominus, quando Coloniae aliorum è Paradi so mislæ totum terrarum orbem opplevissent.

5.) Argumentum de promissione inde poterit, quod ex Nuditate hominum reverentia liberorum erga Parentes ante memorata autoritasq; detrimentum fuisset passura, si quidem convenienter minus fiat, ut illi horum membra quævis intueantur, alias vero dicendum: parentes in conspectu liberorum excreturos etiam, concubituros, parturos fuisse, quæ posteriora cum absurdâ videantur. Ergo & prius tale statuendum.

§. XX. Quicquid autem sit, nihilominus tamen non improbabile esse deprehenditur omnes homines, si in perfectione primæva permanissent, Nuditatem fuisse continuaturos. Idcirco ad rationes ante allatas paucis respondebo; Et quod 1.) attinet, omnino pro variis terrarum tractibus, variis temperamentis, talibus scilicet, qualia regionibus his vel illis erant congrua, integri homines debuissent instrui: Sed diversitas temperamenti non introducit diversam essentiam, nec quidquam hoc ipso cùjusquam perfectioni decessisset, quandoquidem duo horologia diversam possunt nacta esse dispositionem, ut nihilominus utrumq; sit omnimodè perfectum ac elaboratum. Ad 2.) regerro: à brutis ad hominem non valere consequentiam, nisi quoq; ab illorum mortalitate ad hominum volueris colligere, sufficiebat homini sua cutis; nec obstat, quod quando coriarii illam hodie concinnant, ejus pori adeò capaces sint, ut foramina potius dici mereantur animadvertente Steph. Clotzio in Tract. de sudore JESU CHRISTI sanguineo. 3.) Nihil probat aliud, quam quod nullum præceptum aut lex aut necessitas primos parentes obligarit, ut à vestitu penitus abstinerent, id vero ambabus largior, nullus dubitans, fuisse quibusdam stratis lectisve usuros, quando ad quietem membra composuissent, quare igitur non potuissent nullo refragante præcepto corpori etiam aliquid circumponere? sed à posse ad esse male concluditur. 4.) Ratio pariter vacillare deprehenditur, quia etiam picturâ cutis, cultura capillorum ac barbae potuissent discerni ab aliis alii, præterquam quod felix memoria & phantasia in natis perpetuo custodivissent notitiam majorum semel adquisitam. In 5.) consequentia prorsus negatur, judicatur quippe de statu integro juxta ea, quæ in statu corrupto contingunt; nullus inter recensitos actus

actus in integris aliqua turpitudinis labe fuisset infectus: Qvam obrem conclusio hæc elicitur: Nos, si mansissimus integri, non quidem adeo obstrictos fuisse, ut citra peccatum nihil corpori nostro potuissimus applicare vestimentorum; sed tamen, quoniam nulla necessitas contrarium reqvirebat, illorum adparatum fuisse neglecturos.

§. XXI. Dubitari autem posset: Annon, si quando multiplicato genere humano quidam essent lapsi, reliquis integritatem servantibus, hi, ne illis nuditate scandalum præberent, de velamine genitalium futuri fuissent solliciti? Resp. (1.) Incertum videtur: an casus fuisset dabilis, cum multi arbitrentur: Adamum, si, donec generasset, imaginem D E I non amisisset, labi tunc non potuisse, DEO ipsum confirmante in bonitate concreta. (2.) Si vel unum inter homines peccare contigisset, is meritas sustinens pœnas sublatus forte statim vel morte fuisset vel alia ratione, reliquis omnibus in perfectione à DEO confirmatis, prorsus sicuti cum angelis factum. Atque sic iterum non est dabilis casus. (3.) Scandalum Lapsi accepissent, nulla integrorum culpa: Quemadmodum ne hodie quidem in venusta sed honesta virgine illa residet, quando quis faciem ipsius contemplatus insanum amorem vel impudicas concipit cogitationes.

§. XXII. Diceret porro aliquis: cum hâc ratione Nuditás ad minimum consequens aliquod status integri fuerit, illam ex Lumine Naturali quoque esse cognoscibilem: Resp. Negando: qvia 1.) nec statūs integri notitia naturalis datur: ostendit hoc Excellentiss. Dn. D. Valentinus Alberti libri citati Part. I. cap. I. §. 14.15. & 18. item in peculiari, hac de re contra Str. m. Dissertatione Dn. M. Gottlob Friedrich Seligmann An. 1679. hic Lipsiae habitâ: nec 2.) Nuditas Integritatis consequens necessarium est atq; inseparabile, sed quid ergo hoc, quod Nuditatem integrorum protrahamus in Cathedram philosophicam? Resp. quid hoc, qvod cœli motum è scripturis deducamus philosophi, quem ratio alias telluri attribueret? Christiani è qvibuscunque principiis disputaverint cum sui similibus, utroque ad illam oculo respicere opus habent, quid vetat igitur, quo minus hoc

hoc in ea quoque questione fiat , qua disquiritur : an homines ab omni aeo vestiti incedere sint soliti, an secus aliquando fecerint.

J. XXIII. Atque haec ferè sunt ea , quæ exercitii causa in chartam conicere libuit. Evidem prolixè in explicatione Locorum Scripturæ textusqve Rabbinici collectione commorari potuisse, sed prius cum ad Theologos spectet . posterius vero impar humeris meis , minus insuper utile onus visum sit , superfedere illis volui. B. L. quām maximè rogitans , ut perpendat, primitias à me oblatas , quæ cum è sterili solo proveniant accedente Librorum penuria , pingues adeò existere haudquaquam potuerunt.

Corolloria,

De qvibus posthac peculiares Dissertationes edentur.

- I. Natura nihil aliud est quam motus.
- II. Datur Cartesius ante Cartesium.
- III. Cartesius in multis imo plurimis est anti-Cartesius.
- IV. Fila B. Mariæ virginis ab araneis non proveniunt.
- V. Chrysopœia è principiis Politicis est improbanda.
- VI. Naturalisatio in Republica non est inutilis.

Coll. diss. A. 47, misc. 34